

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

mek, který Židé koupili a synagogu postavili. Čtemeť toto:

„Dne 16. října r. 1784 předvolána do domu radního obec žid. v přičině dluhu 150 fl. od Jana Brázdy, šenkéře v Hutích, na vystavení jejich synagogy vydlužených, by takové peníze složili. V případu opačný obec žid. takové peníze vstavu složiti není, vyžádalo sobě do příštího pondělí, totiž 28. Juli, že se svým Creditorem v té věci umluví a ten den s vyhotovenou věcí před ouřad se dostaví.“

Jan Flor, úřadující radní.

Na základě patentu z r. 1787 konán nový a podrobný soupis všech Židů a nařízeno, že každý Žid musí si voliti nové jméno občanské. Konskripční listy nesou nadpis: „Zeugnisszettel“.

Uvádí se v nich dosavadní jméno, nově volené a tu jest charakteristické, že volili si po většině jména německá, což ovšem v té době neprekvapuje, ale několik volených jmen českých jest zajímavých.

Byly zde tyto rodiny:

1. Jakub Mojžíš, nové jméno Jakob Lewi. Žena jeho volila jméno Ludmila. Místo jména Seellig Sigmund; místo Lea Maria; místo Šerl Cecilia; místo Mindeln Sara; místo Hendl Anna.

2. Löbl Lazar volil jméno Jakob Zucker a měl číslo domu 111.

3. Isak Markus volil jméno Isak Král.

4. Justruck Jakob volil jméno Jakub Roubíček.

5. Učitel Isak Herz volil jméno Isak Schönberger a bydlel v č. III. Dcera Lea volila jméno Ibuša, dcera Ziperl jméno Veronika.

6. Michel Samson volil jméno Michal Zeller.

7. Israel Hirsch volil jméno Israel Sonnenberg a bydlel v č. II.

8. Abraham Jachim volil jméno Abraham Heský a bydlel v č. 5; rodina dosud v B.

9. Joachim Samuel volil jméno Joachim Heský a bydlel v č. IV; rodina dosud v B.

10. Hirsch Mendl volil jméno Israel Lewi a bydlel v č. 76.

11. Lipmann Liebers volil jméno Filip Liebers a bydlel v č. 76.

12. Michael Mendel volil jméno Michael Šall a bydlel v č. 76.

13. Markus Wotsasek; jméno mu zůstalo a bydlel v č. 33.

14. Israel Josef volil jméno Israel Lampl a bydlel v č. 112; dosud v B.

15. Jonáš Oscher Kohn volil jméno Jonáš Katz a bydlel v č. VI.

16. Jakub Oscher Kohn volil jméno Jakub Katz a bydlel v č. 88.

17. Nathan Jakob volil jméno Nathan Lederer a bydlel v č. 9.

Ze známých rodin žid. zaznamenány jsou v r. 1797:

Ignác Katz, měl obchod a tabák.

Abraham Hesky, pálí kořalku. Syn Jakub učí se chirurgii.

Joachim Hesky a syn Samuel, koželuhy.

Jakub Lampl, syn Israel, střížní obchod, peří a vlna. Heinrich Zucker, kořalku.

R. 1799. Přišel Jakub Spitz z Jistebnice, pak Mates Kafka, Isr. Lustig; dosud v B.

R. 1812 jmenní se nově Josef Feigl a Gabriel Spitz.

1814 jmenní se: Heinrich Zucker v č. 2 — Israel Sonnenberg v č. 3 — Markus Sonnenberg v č. 3 — Jakub Lampl v č. 4 se synem Josefem. Jakub Löwi v č. 5 a syn Samson. Jakub Spitz se synem Gabrielem v č. 6. Rodina Zuckrů dosud v B.

R. 1841 čteme, že byl z B. propuštěn Israel Lustig a na místo něho přijat Josef Zucker. Nová jména: Josef Neumann, Aron a Jakob Fürst, Samuel Winternitz.

O podnikavosti Židů podává důkaz zápis z r. 1811, dle něhož Žid Heinrich Zucker, vinopal, vezl za vojskem na Rýn 3 fúry kořalky a každý o 3 sudech. Udělal jistě dobrý obchod.

R. 1799 dne 15. května bylo oznámeno, že následkem nařízení vysokých úřadů smí v B. bydleti jen 6 rodin žid. místo dříve povolených 8. Mají-li se dvě další rodiny přibrati, musí to být povoleno vysokým úřadem zemským.

V jiných obcích okresu žilo Židů málo aneb vůbec ne, což jest snadno vysvětlitelnou chudobou obyvatelstva.

Tak z r. 1811 máme zaznamenáno, že žil v Dražíci Benjamin Neugröscher, Šalomoun Schulz a učitel Isak Lederer. R. 1830 nastěhoval se tam Jonáš Vodička a Aron Fürst.

Nejstarší zpráva z Dražíče však se datuje z r. 1795, kdy koupil tam vinopalnu a flusshaus (výrobnu potaše) Markus Hilsner.

Samuel Markus uvádí se ..v panské židovně a vino-palně“, Josef Frühstück v papírně na Lipovsku.

V Sudoměřicích uvádí se r. 1811 Šalomoun Schulz v č. 1 a Jakub Schulz v č. 3.

Povolení k sňatků

Židům jakož i ostatním občanům vydával zámecký úřad.

Povolení Židům vydávalo se na zvláštním tiskopise a mělo nadpis:

Ehehimmel Aufstellung-Bewilligung, v překladě asi: povolení k vstoupení do manželského ráje a bylo jich vydáno do r. 1801 celá řada.

Seznam o obřízce, narození a úmrtí potvrzoval děkan.

Každý Žid, který se chtěl přestěhovati, musel předložiti výkaz o svém dřívějším pobytu a ten obsahoval: kraj, místo, žid. obec, jméno panství, jemuž obec příslušela, členy rodiny, zaměstnání atd.

Tak přistěhoval se do B. r. 1810 Bernard Feigl, nar. r. 1767, žena Apolena, narozena 1786, syn Ondřej, cons. obch., nar. r. 1809, syn Leopold, narozen r. 1810, doktor mediciny v Týně n. Vlt., dcera Františka, nar. 1812, Katerina, nar. 1817, Eva, narozena 1825. O Ondřejovi je poznámka: Vráduje se k vojsku do třídy šesté. Rod. Feiglů žije dosud v Krakově.

Adolf Rind

Eduard Wagner

Přišli z kraje prácheňského, z ž. o. Březnice, panství březnického, Secce žid. 4., místní 15.

Poněvadž byl počet rodin v místě omezený, tedy se mohla rodina usaditi s povolením úřadu, bylo-li místo volné.

Direktorský úřad byl v té věci blahovolný, neboť